

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 1 юни 2016 г.
(OR. en)

9640/16

JEUN 41
EDUC 217
SPORT 24
CULT 51
EMPL 252
JAI 499
FREMP 94

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	30 май 2016 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	9041/16 JEUN 35 EDUC 145 SPORT 20 CULT 43 EMPL 161 JAI 393 FREMP 84
Относно:	Ролята на сектора на младежта в рамките на интегриран и междусекторен подход за предотвратяване и борба с водещата до насилие радикализация сред младите хора — <i>Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета (30 май 2016 г.)</i>

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно ролята на сектора на младежта в рамките на интегриран и междусекторен подход за предотвратяване и борба с водещата до насилие радикализация сред младите хора, приети от Съвета на неговото 3471-во заседание, проведено на 30 и 31 май 2016 г.

Заключения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно ролята на сектора на младежта в рамките на интегриран и междусекторен подход за предотвратяване и борба с водещата до насилие радикализация сред младите хора

СЪВЕТЪТ И ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ПРАВИТЕЛСТВАТА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ,
КАТО ПРИПОМНЯТ:

1. Политическия контекст във връзка с този въпрос, изложен в приложението към настоящите заключения.

КАТО ОТЧИТАТ, ЧЕ:

2. Младите хора, техните ценности и нагласи, както и техните умения и компетентности, съставляват огромен потенциал за нашите общества. Постоянните промени и обществените и икономическите предизвикателства повишават още повече значението на споделените демократични ценности, социалното приобщаване на младите хора и активното им гражданско участие.
3. Неотдавнашните терористични нападения в Белгия, Франция и Дания и сходните прояви на жестокост в Европа в миналото, както и увеличаването на случаите на подбуждащи омраза изказвания и престъпления от омраза¹, на пропаганда и придружена с насилие ксенофобия в Европа, показват спешна необходимост всички сектори в обществото, включително секторът на младежта, да способстват за борбата с водещата до насилие радикализация², за поддържането на социалната стабилност и на благоприятна и безопасна среда за израстване.

¹ Special Eurobarometer 437 (2015 г.) Дискриминацията в ЕС през 2015 г.
Агенция на Европейския съюз за основните права (2012 г.): Информирание относно престъпленията от омраза в Европейския съюз.

² Водещата до насилие радикализация е сложно явление, за което няма единно определение. В този контекст радикализация, която води до насилие се отнася до процес, при който дадено лице приема използването на насилие за постигането на политически, идеологически или религиозни цели, включително насилствен екстремизъм и тероризъм. Да се отбележи, че радикализацията не води непременно до насилствен екстремизъм или тероризъм и радикалните изказвания не е задължително да са проблематични сами по себе си.

4. Борбата и действията срещу радикализацията, която води до насилие, трябва да протичат в редица направления, като в същото време е от решаващо значение заплахата и опасностите, които тя поражда за младите хора, да бъдат осъзнати, предотвратени и преодолені чрез навременни и ефективни мерки за намеса, като се зачита културното многообразие на младите хора.
5. Процесът на развитие на идентичността може да бъде повлиян от множество фактори, като например проблемна семейна среда, отношения с връстниците, интернет и социалните медии, политическата обстановка и позицията на някои групи от млади хора в обществото, които често се сблъскват с дискриминация, унижение, изолация, несправедливост, липса на перспективи, чувство на неудовлетвореност, които може да доведат до водеща до насилие радикализация.
6. Родителите, братята и сестрите, връстниците и други фактори от значение³ имат решаваща роля в подкрепа на развитието на положителна идентичност. Това може да включва межкултурна осведоменост и уважение към другите, активно участие в обществото или дори аспекти на духовност, религиозни вярвания или убеждения, и предполага засилване на чувството на принадлежност, необходимо, за да се противодейства на информацията и екстремистките идеи, на които могат да бъдат изложени младите хора.
7. Младите хора следва да бъдат насърчавани да си правят самооценка, да развиват чувство на съпричастност, да се учат да мислят критично, как да живеят с предизвикателствата и несигурността и как да се справят с трудни за тях ситуации и емоции, като по този начин станат по-устойчиви и поддържат конструктивни отношения в различните социални групи.
8. Младите хора трябва да са осведомени и да имат разбиране за демокрацията, равенството, зачитането на човешкото достойнство, правата на човека, плурализма и многообразието, както и да притежават умения в областта на медийната и информационната грамотност. Това допринася за критичното мислене, за осведомеността и познанията за начините, по които информацията може да бъде представена тенденциозно и използвана от стремящи се към насилие екстремистки групировки с цел разпространяване на пропаганда.

³ Например учители, преподавателски състав в университетите, социални работници, работещи с младежи специалисти, лица, предоставящи здравни услуги, доброволци, съседі, спортни треньори, религиозни и неформални лидери, местни полицейски служители.

9. Мерките, насочени към предотвратяване на водещата до насилие радикализация, следва да не водят до стигматизиране, дискриминация или ксенофобия по отношение на определени групи млади хора.

ПОДЧЕРТАВАТ, ЧЕ:

10. Работата с младежта е достъпна дейност с широк обхват, метод и инструмент за развитие на положителна идентичност у всички млади хора, като осигурява неформална и самостоятелна среда за развитието на ценности, умения, компетентности, таланти и положителни нагласи, която същевременно им дава възможност да отчитат и управляват рисковете, пред които е вероятно да се изправят, включително водещата до насилие радикализация.
11. В работата с младежта се прилага широк и комплексен подход, активно са включени младите хора и се работи заедно с отделни лица и групи млади хора, за да се потърсят решения на техните въпроси и проблеми. По този начин работата с младежта предлага безопасна среда, в която младите хора да израснат, да си изградят идентичност, да изпитват чувство на принадлежност и да попаднат под положително влияние на връстниците си, и може да противодейства на отрицателния натиск от връстниците, подтикващ към водеща до насилие радикализация.
12. Секторът на младежта, в сътрудничество със сектора на образованието и други сектори и участници, които имат отношение, може да играе решаваща роля в рамките на интегриран и междусекторен подход за справяне с водещата до насилие радикализация, по-специално в началните ѝ етапи, чрез подкрепа на младите хора в тяхното развитие и действия, насърчаване на демократичните и плуралистични принципи, приобщаване и активно гражданско участие, както и чрез борба с отрицателните фактори като дискриминация и липса на перспективи, които оказват влияние върху живота на младите хора.

КАТО ИЗТЪКВАТ, ЧЕ:

13. Различните участващи елементи, сложността на водещата до насилие радикализация и нейното дълбоко въздействие върху обществото изискват интегриран и междусекторен подход на местно, регионално, национално и европейско равнище. Този подход включва различни сектори и участници, включително работа с младежта, ръководени от млади хора организации и образование.

14. При един интегриран и междусекторен подход политиките за младежта и работата с младите хора, насочени към безопасна и приобщаваща среда, самостоятелно и неформално учене и превенция, следва да бъдат приведени в съответствие с политиките, инструментите и дейностите в други имащи отношение сектори, като например ранно сигнализиране, ефективна намеса и противодействие на водещата до насилие радикализация. По такъв начин може да се постигне съгласуван, структуриран, основан на взаимна информираност и подкрепа подход към младите хора, техните връстници, семейства и техните социални мрежи.
15. Такъв подход би следвало да означава, че се използват различни стратегии в зависимост от степента на радикализация: от общи стратегии за превенция⁴ в началните етапи на радикализация до по-целенасочен подход, насочен към конкретни групи или лица при действителни случаи на водеща до насилие радикализация. Това допълва основната роля на работата с младежта като част от междусекторните усилия за подпомагане на младите хора да намерят своя път в обществото и да бъдат защитени от опасностите на насилствения екстремизъм.

ВЪВ ВРЪЗКА С ТОВА ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ, КАТО СПАЗВАТ ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ:

16. Да работят за установяване на интегриран и междусекторен подход на национално, регионално и местно равнище, за да се достигне до всички млади хора, изложени на риск от водеща до насилие радикализация, чрез:
- а) насърчаване на ефективно и съобразено с нуждите сътрудничество между сектора на младежта, образователния сектор и други сектори от значение, както и разработване на общи инструменти, мерки и обмен на добри практики⁵ за справяне със случаите на водеща до насилие радикализация;

⁴ Общите стратегии за превенция са предназначени да достигат до цялото население, независимо от индивидуалните рискови фактори. Така например те могат да бъдат насочени към всички млади хора от определена възрастова група. Целта е да се осигури някакво основно равнище на устойчивост сред младите хора.

⁵ Например базата данни за добри практики към мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN), посветеният на младежта WIKI инструмент, базата данни за добри практики на Европейския център на знанието за политиката за младежта (ЕКСУР).

- б) проучване и насърчаване на ролята, която работата с младежта може да играе като партньор в коалиции и мрежи на национално, регионално и местно равнище, с цел да се създаде солидна база за подкрепа на развитието на младите хора, включително устойчивостта им и укрепването на защитните фактори.

17. Където е необходимо да отчитат значението и да укрепват сектора на младежта:

- а) в ролята му да подпомага младите хора да намерят своя път към зрелостта и мястото си в обществото, както и да създава безопасна и приобщаваща среда за развитието на идентичността на младите хора, като вземат под внимание, когато е целесъобразно, изграждането на духовна или културна и религиозна идентичност;
- б) в ролята му да насърчава демократичните ценности и активното гражданско участие посредством различните форми на работа с младите хора, да насърчава зачитането на културното многообразие посредством диалог между различните култури, религии и поколения, както и да се противопоставя на всички форми на дискриминация;
- в) в насочеността му към отделни лица и групи млади хора, застрашени от водеща до насилие радикализация и изключване от обществото, както и при подкрепата и привличането на младите хора към съвместни дейности с техните връстници;
- г) в действията му за достигане до младите хора с цел да се подкопаят и оспорят съществуващите екстремистки идеологии, призоваващи към насилие, и да им се противодейства чрез привлекателни алтернативи, които не се изразяват в прояви на насилие, с помощта на интернет и социалните медии⁶;
- д) в действията му за насърчаване на образованието и обучението на работещите в сектора на младежта и за разширяване на техните компетентности, така че работещите в този сектор да могат да вземат предвид въпросите, свързани с водещата до насилие радикализация, както и да са способни да откриват и да се противопоставят на пропаганда, изказвания и поведение, които може да са свързани с водеща до насилие радикализация;

⁶ Например: кампания „Не на словото на омразата“, информация за младежта, както и EYCA и ERYICA.

- е) в действията му за подпомагане на младите хора за повишаване на медийната и информационната им грамотност и критично мислене чрез прилагането на междусекторен подход, например когато секторът за работа с младежта действа съвместно с училищата или местните центрове, което може да помогне за предотвратяване на вербуването на тези млади хора за прояви на насилие чрез влияние от страна на връстниците им и чрез социалните медии;
 - ж) в действията му за насърчаване на участието на гражданското общество;
 - з) в качеството му да изпълнява ролята си чрез повишаване и актуализиране на осведомеността, знанията и средствата, както и чрез добро сътрудничество със съответните сектори и лица, така че да се постигне положение, при което на ранен етап да бъде разпозната и предотвратена водещата до насилие радикализация сред младите хора;
 - и) при насърчаването и подкрепата на младите хора за включването им в доброволчески дейности, тъй като те могат да изиграят важна роля за развитието на положителна идентичност, да стимулират съпричастността и отговорното мислене.
18. Да запазят съществуващите устойчиви мерки и практики, които са се доказали като успешни и да въведат при необходимост иновативни и устойчиви мерки и практики, разработени специално за младите хора, в действията на местно равнище, демократичното участие, межкултурното учене и диалог, активното гражданско участие, както и в положителното взаимно обучение между връстници.

ПОРАДИ ТОВА ПРИКАНВАТ ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА, В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ СИ ПРАВОМОЩИЯ:

19. Да засилят сътрудничеството на европейско равнище при споделянето на знания и практики, като работят заедно на равнище ЕС, включително с експертната група относно активното гражданско участие, предотвратяването на маргинализацията и водещата до насилие радикализация, експертната група по въпросите на цифровизацията и мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията, както и с подходящи трети държави и Съвета на Европа⁷ с цел обмен на знания и добри практики за предотвратяване на водещата до насилие радикализация, включително използването на социалните медии, противодействие на пропагандата⁸ и работа с младежта в цифрова среда.
20. Да обменят информация и добри практики и, при необходимост, да разработят ръководни принципи относно начините за създаване на коалиции или мрежи за интегриран и междусекторен подход, като се научат как да си сътрудничат по ефективен, съобразен с нуждите и съгласуван начин, вземайки предвид разнообразния културен контекст в ЕС.
21. Да насърчават воденето на диалог и ефективното противодействие на пропагандата в подкрепа на родителите, братята и сестрите, връстниците и други лица, които са в контакт с младите хора, изложени на риск от радикализация, водеща до насилие, както и предоставянето на информация за съществуващите системи за подкрепа и възможности за консултации.
22. По целесъобразност да разработят модули за обучение и образование за специалисти, работещи с младежи, като основа за образователни материали, които да бъдат използвани на национално, регионално и местно равнище, за да се гарантира, че в контекста на работата с младежта са придобити достатъчно актуални знания, осведоменост, инструменти и умения относно:
 - а. всички форми на явлението радикализация, водеща до насилие, разбирането на субкултурите, както и относно специфичните методи на намеса, за да се предотврати на ранен етап водещата до насилие радикализация;

⁷ Например, в рамките на движението „Не на словото на омразата“.

⁸ Контрапропагандата представлява комуникационни дейности, чрез които пряко или непряко се оспорва екстремистката пропаганда онлайн или офлайн и които включват противоположни примери на по-фактологична основа.

- б. факторите, които задействат радикализацията, водеща до насилие;
 - в. цифровия свят, включително интернет и социалните медии;
 - г. борбата с екстремистките влияния в интернет и в социалните медии, както и оспорването на екстремистките възгледи, подбуждащи към насилие;
 - д. подпомагането на младите хора да развиват критично мислене и подходящите знания, умения и компетентности за разбиране на различните източници и намерения зад предоставяната информация, включително пропагандата и словото на омразата;
 - е. подкрепата на младежи, които да подпомагат своите връстници да избегнат радикализация, водеща до насилие, чрез оказване на положително влияние;
 - ж. съвместната работа в рамките на междусекторни партньорства;
- з. подкрепата на младите хора при развитието на тяхната идентичност, межкултурните им знания и разбирането на демократичните и плуралистични ценности, както и на активното гражданско участие.
23. Да насърчават и подкрепят провеждането на партньорски семинари за лицата, работещи с младежи, експертите, определящите политиките лица и изследователите, за да се даде възможност за споделяне на добри практики и информация за това как най-успешно да се подходи към въпроса за водещата до насилие радикализация.
24. Да насърчават, инициират, координират, подкрепят и предоставят на разположение резултатите от допълнителните проучвания в областта на водещата до насилие радикализация, насочени към повишаване на знанията по въпроси като обхвата, произхода, защитните фактори, причините и когнитивните, както и емоционалните процеси на водещата до насилие радикализация, за да даде възможност на държавите членки и на Европейския съюз да разработят основани на факти политики и практики.

ВЪВ ВРЪЗКА С ТОВА ПРИКАНВАТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:

25. Да осигури оптимално разпространение на резултатите от работата на експертната група за активно гражданско участие, предотвратяване на маргинализацията и радикализацията, водеща до насилие, която ще предоставя полезни насоки за работещите с младежи специалисти, организациите и професионалистите в социалната област, в една среда на общо сътрудничество, относно начините за информиране и работа с младите хора, изложени на риск от водеща до насилие радикализация.
26. Да обмисли как съществуващите програми на ЕС като „Еразъм +“, „Творческа Европа“ и „Европа за гражданите“ могат да се използват най-добре за насърчаване на социалното приобщаване на младите хора с различен произход, като по този начин се допринася за предотвратяването на радикализацията и се гарантира засилен капацитет в работата с младежта, сътрудничество със сектора на образованието и с други подходящи сектори по тази тема, както и за създаването на повече възможности за самите младите хора.

Като приема настоящите заключения, Съветът ПРИПОМНЯ по-специално следното:

1. Заседанието на Европейския съвет от 12 февруари 2015 г., по време на което държавните и правителствените ръководители призоваха за всеобхватен подход, включително инициативи в областта на социалната интеграция, в т.ч. и такива, които са от голямо значение за предотвратяване на радикализацията, водеща до насилие.
2. Декларацията, приета от министрите на образованието от ЕС по време на неформалната им среща от 17 март 2015 г. в Париж, в която те предоставят насоки относно начините на сътрудничество на европейско равнище. Беше подчертано значението на усилията за предотвратяване и справяне с маргинализацията, нетолерантността, расизма и радикализацията, за популяризиране на активното гражданско участие на младите хора, както и за запазването на рамка за равни възможности за всички.
3. Заключенията на Съвета относно обновената стратегия за вътрешна сигурност от 17 юни 2015 г., в които през следващите години се дава приоритет на действията във връзка с конкретни въпроси като прекратяване на участието, превъзпитанието и дерадикализацията/борбата с радикализацията.
4. Текущия работен план на ЕС за младежта за периода 2016—2018 г., който е насочен към активизиране на социалното приобщаване на ВСИЧКИ млади хора, като се вземат предвид основните европейски ценности, и ролята на работата с младежта както в цифровия свят, така и извън него.
5. Съвместния доклад за младежта в ЕС за 2015 г. на Съвета и Комисията относно прилагането на обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.), в който се подчертава, че младите хора следва да могат да растат в приобщаващи и плуралистични общества, основани на европейските демократични ценности. Съвместния доклад за младежта в ЕС също показва, че е необходимо да се създадат още повече възможности за младите хора от различен произход, особено тези, за които съществува риск от изключване.
6. Сътрудничеството между Европейската комисия и Съвета на Европа в рамките на Споразумението за партньорство.

7. Европейската програма за сигурност от 28 април 2015 г., в която Комисията отбелязва, че участието на младите хора е ключов фактор за предотвратяване на радикализацията чрез насърчаване на европейските ценности и стимулиране на социалното приобщаване, като споменава и мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN) — обща за ЕС рамка, която дава възможност за обмен на опит и практики с цел да се улесни ранното откриване на елементи на радикализация и създаването на стратегии за предотвратяване и прекратяване на участието на местно равнище.
8. Резолюцията на Европейския парламент от 25 ноември 2015 г. относно предотвратяване на радикализацията и вербуването на европейски граждани от терористични организации.
9. Резолюция 2250 (2015), приета от Съвета за сигурност на ООН на неговото 7573-о заседание от 9 декември 2015 г., в която се отбелязва важната роля, която младите хора могат да изиграят допълнително като положителни ролеви модели за предотвратяване и противодействие на насилствения екстремизъм
10. Плана за действие на Комитета на министрите (Брюксел, 19 май 2015 г.), CM(2015)74 final, за борба срещу насилствения екстремизъм и срещу радикализацията, водеща до тероризъм, както и плана за действие на ООН за предотвратяване на насилствения екстремизъм.
